



Joensuun kaupunki, kaavoitus
kirjaamo@joensuu.fi

Joensuun kaupungin lausuntopyyntö 6.11.2024

Papinkankaan asemakaavan ja asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointi-suunnitelma (OAS)

ASIAN KUVAUS

Joensuun kaupunki on käynnistänyt asemakaavan laatimisen ja muuttamisen Papin kankaan alueella. Tarkoitus on laajentaa olemassa olevaa teollisuus- ja työpaikka-aluetta ja selvittää jo asemakaavoitetun teollisuus- ja työpaikka-alueen muutostarpeet. Lisäksi selvitetään, soveltuuko suunnittelualue tai osa siitä teollisuus- ja varastoalueeksi, jolle saa sijoittaa merkittäviä, vaarallisia kemikaaleja valmistavia tai varastoivia laitoksia (T/kem), eli niin sanottuja suuronnettomuusvaarallisiksi luokiteltuja tuotantolaitoksia ja varastoja. Kaavahankkeen tavoitteita ei ole avattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa laajemmin.

Hankkeesta on järjestetty kaupungin pyynnöstä aloituskokous 8.11.2024. Kokouksen muistio ja kokouksessa pidetty hankkeen esittelydiasarja on toimitettu ELY-keskukselle.

LAUSUNTO

Hanke on alkuvaiheessaan. Tavoitteet ovat kohtuullisen selvät, mutta vielä kovin yleispiirteiset ja kohdentumattomat. Kaavahankkeella pyritään varautumaan hyvin erilaisten teollisten hankkeiden sijoittumiseen alueelle. Monipuoliset ja nopeasti käyttöön otettavat teollisuusalueet ovat selvä kilpailuetu alueelle, ja tällaisten alueiden ennakoiva suunnittelu on erittäin suositeltavaa. Papinkangas on lähtökohtaisesti teolliseen toimintaa sopiva alue niin kaavoitustilanteensa, sijaintinsa kuin olosuhteittensa puolesta.

Kaavan toteuttamisen vaikutukset voivat vaihdella laajalla skaalalla riippuen siitä, millaista toimintaa alueelle lopulta tulee sijoittumaan. Teollisen toiminnan ympäristövaikutukset riippuvat toiminnan sisällöstä. T/kem-merkinnällä osoitettavalla toiminnalla voi olla merkittäviä turvallisuusvaikutuksia, usein ympäristövaikutusten ohella. Kaavoituksen yhteydessä on syytä arvioida kaavan salliman rakentamisen ja toiminnan vaikutukset riittävällä tarkkuudella, huomioiden maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999, MRL) 9 §:n vaatimukset. Kaavaa laadittaessa on syytä tuoda esiin, millaisiin hankkeisiin kaavalla varaudutaan ja arvioida kaavan vaikutuksia nämä oletukset

18.11.2024

huomioiden. Tämä voi johtaa myös siihen, että kaavalla tullaan lopulta ohjaamaan sitä, mitä toimintoja alueelle voi sijoittua.

OAS:ssa on kuvattu tarvittavia selvityksiä ja vaikutusarviointeja vain niukasti (vaikutukset luontoon ja maisemaan, ympäristöihin alueisiin, yritysten toimintaedellytyksiin, kaupungin strategian ja ohjelmien toteutumiseen, kaupunkikuvaan sekä liikenne- ja pysäköintijärjestelyihin).

Teollisten kohteiden toteuttaminen saattaa edellyttää muitakin lupia kuten ympäristölupaa ja vesilupaa. Vaikutuksiltaan merkittävät laitokset saattavat edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVAL . Kaavahankkeessa, jossa toimijat ja toiminnan luonne eivät ole tiedossa, nämä luvat ja selvitykset jäävät myöhempään vaiheeseen.

T/kem-kohteiden sijoittamista suunniteltaessa on huomioitava onnettomuusvaara. Asiaa käsitellään ainakin Tukesin julkaisemassa oppaassa Tuotantolaitosten sijoittaminen (2015), jota ollaan uudistamassa, ja ympäristöministeriön oppaassa Suuronnettomuusriskit ja kaupunkirakenne – opas maankäytön suunnitteluun (SY 3, 2016). OAS:ssa on mainittu, että hanketta varten teetetään arvio siitä, voiko alueelle sijoittaa T/kem-tyyppistä toimintaa. Selvityksen laatiminen on paikallaan.

OAS:ssa mainitaan, että alueella voimassa olevaa osayleiskaavaa varten on laadittu luontoselvitys vuonna 2012. Luontoselvitys on tarpeen tarkistaa jo ikänsäkin puolesta, ja tarvittaessa myös tarkentaa, kuten on tarkoituskin. Lisäksi on tarpeen selvittää, aiheuttaako teollisen toiminnan sijoittuminen alueelle erityisiä liikenteellisiä vaatimuksia ja vaikutuksia – sijainti valtatie eritasoliittymän läheisyydessä on luonnollisestikin hyvä lähtökohta tässä suhteessa. Liikenteen osalta korostuvat myös jalankulun ja pyöräilyn tarpeet, koska teollisuusalue tulee olemaan merkittävä työpaikka-alue. Joukkoliikenneyhteydet on syytä suunnitella yleistasoisesti, vaikkakin yhteyksien käytännön toteutus lienee haastavaa nykyisen paikallisliikenteen reitistön pohjalta.

Edelle kirjoitetun lisäksi on hyvä huomioida eri osapuolten hankkeen aloituskokouksessa esittämät näkemykset. Hankkeesta on tarpeen järjestää MRL 66 §:n tarkoittama viranomaisneuvottelu. Sopiva neuvottelun ajankohta voisi olla siinä vaiheessa, kun keskeisimmät selvitykset ovat valmis-tuneet tai luonnosvaiheessa, ja kaavan sisällöstä on olemassa vähintäänkin alustava näkemys.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt alueidenkäytön johtava asiantuntija Juha-Pekka Vartiainen ja ratkaissut johtaja Janne Kärkkäinen.

Jakelu

Joensuun kaupunki, kaavoitus

Tiedoksi

Pohjois-Savon ELY-keskus, liikennevastuualue
Pohjois-Karjalan museo